

**PARLEMENT DE LA REGION
DE BRUXELLES-CAPITALE**

SESSION ORDINAIRE 2012-2013

23 NOVEMBRE 2012

PROJET D'ORDONNANCE

portant assentiment :

1° à la Convention entre le Royaume de Belgique et le Royaume des Pays-Bas tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune et les Protocoles Ier et II, signés à Luxembourg le 5 juin 2001, modifiés par le Protocole fait à Berlin le 23 juin 2009;

2° au Protocole, fait à Berlin le 23 juin 2009, modifiant la Convention entre le Royaume de Belgique et le Royaume des Pays-Bas tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune et les Protocoles Ier et II, signés à Luxembourg le 5 juin 2001;

3° à la notification du 25 février 2011

Exposé des motifs

I. Introduction

1. Contexte général dans lequel s'inscrit le Protocole

La Convention préventive de la double imposition signée le 5 juin 2001 avec les Pays-Bas (ci-après « la Convention de 2001 ») a été revue à la demande du Gouvernement belge.

**BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK PARLEMENT**

GEWONE ZITTING 2012-2013

23 NOVEMBER 2012

ONTWERP VAN ORDONNANTIE

houdende instemming met :

1° het Verdrag tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, met de Protocolen I en II, ondertekend te Luxemburg op 5 juni 2001, gewijzigd door het Protocol gedaan te Berlijn op 23 juni 2009;

2° het Protocol, gedaan te Berlijn op 23 juni 2009, tot wijziging van het Verdrag tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, met de Protocolen I en II, ondertekend te Luxemburg op 5 juni 2001;

3° de notificatie van 25 februari 2011

Memorie van toelichting

I. Inleiding

1. Algemene context waarin het Protocol moet worden gezien

Het Verdrag tot het vermijden van dubbele belasting, dat op 5 juni 2001 met Nederland werd ondertekend (hierna « het Verdrag van 2001 » genoemd), werd op verzoek van de Belgische regering herzien.

Cette demande faisait suite à la décision du Gouvernement fédéral d'étendre le champ d'application de l'assistance administrative internationale aux renseignements bancaires. Elle s'intègre dans un processus de consolidation de la coopération internationale en matière fiscale qui a été entrepris à un niveau mondial.

2. Point de départ : la lutte contre les « paradis fiscaux » et les pratiques fiscales dommageables

Le point de départ de ce processus se situe en 1996, lorsque les pays membres de l'OCDE ont constaté qu'il était nécessaire de contrôler les conséquences fiscales de la libéralisation progressive des échanges et des investissements internationaux. Le développement de la mobilité des capitaux a été un facteur incontestable de croissance économique mais a également provoqué des distorsions au niveau des décisions d'investissement, une concurrence entre les systèmes fiscaux des différents Etats et l'essor des paradis fiscaux.

En 1998, l'OCDE a présenté un rapport fixant les critères qui caractérisent les paradis fiscaux et les pratiques fiscales dommageables. Ce rapport préconisait l'adoption d'une série de mesures parmi lesquelles figurait notamment la levée des dispositions limitant l'accès des autorités fiscales aux informations détenues par les banques ainsi que l'usage plus intensif des procédures d'assistance administrative internationale.

3. Ouverture du processus au pays non membres de L'OCDE et focalisation sur l'échange de renseignements

En 2000, les travaux menés au sein de l'OCDE se sont ouverts aux représentants de pays non membres de l'OCDE et se sont concentrés sur l'échange de renseignements.

Actuellement, 84 pays participent à ces travaux qui se déroulent au sein du Forum Mondial sur la transparence et l'échange de renseignements.

En 2002, ce Forum a mis au point un modèle d'accord limité à l'échange de renseignements en matière fiscale. Il encourage la conclusion d'accords conforme aux principes repris dans ce Modèle. Parmi ces principes, figure l'échange d'informations bancaires.

Suite à ces travaux, un nouveau paragraphe 5 a également été introduit à l'article 26 (échange de renseignements) du Modèle OCDE de convention fiscale concernant le revenu et la fortune de juillet 2005. En vertu de l'article 26, un Etat n'est, en principe, pas tenu de fournir des renseignements qui ne peuvent pas être obtenus sur la base de sa législation

Dat verzoek volgde op de beslissing van de Federale Regering om de werkingssfeer van de internationale administratieve bijstand uit te breiden tot de bankgegevens en maakt deel uit van een wereldwijd proces ter versterking van de internationale samenwerking in belastingzaken.

2. Aanvangspunt van het proces ter bestrijding van de « belastingparadijzen » en de schadelijke belastingpraktijken

Het aanvangspunt van dit proces ligt in 1996, wanneer de lidstaten van de OESO vastgesteld hebben dat het nodig was om toezicht te houden op de fiscale gevolgen van de geleidelijke liberalisering van de internationale handel en investeringen. De voortschrijdende mobiliteit van kapitalen mag dan al een onbetwistbare rol gespeeld hebben in de economische groei, ze heeft ook het evenwicht verstoord op het vlak van de investeringsbesluiten en geleid tot een opbod tussen de belastingstelsels van de verschillende Staten en tot de bloei van belastingparadijzen.

In 1998 heeft de OESO een rapport voorgelegd waarin de criteria worden vastgelegd die kenmerkend zijn voor belastingparadijzen en schadelijke belastingpraktijken. Dit rapport bepleitte de invoering van een reeks maatregelen waarbij met name ook het opheffen hoorde van de bepalingen die de toegang van de belastingautoriteiten tot bankgegevens beperkten evenals een intensievere aanwending van de procedures voor internationale administratieve bijstand.

3. Opstarten van het proces in de landen die geen lid zijn van de OESO en focus op de uitwisseling van inlichtingen

In 2000 mochten vertegenwoordigers van landen die geen OESO-lidstaat waren deelnemen aan de OESOWERKZAAMHEDEN die zich op de uitwisseling van inlichtingen hebben toegespitst.

Momenteel nemen 84 landen deel aan die werkzaamheden die verricht worden binnen het Global Forum inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen.

In 2002 heeft dit Forum een modelakkoord uitgewerkt dat beperkt blijft tot de uitwisseling van inlichtingen in fiscale aangelegenheden. Het pleit voor het sluiten van overeenkomsten conform de beginselen die in dit Model zijn opgenomen. De uitwisseling van bankgegevens is één van die beginselen.

Als gevolg van die werkzaamheden werd tevens een nieuwe paragraaf 5 ingevoegd in artikel 26 (uitwisseling van inlichtingen) van het OESO-modelverdrag tot vermijding van dubbele inkomsten- en vermogensbelasting van juli 2005. Op grond van artikel 26 is een Staat in principe niet verplicht inlichtingen te verstrekken die ingevolge zijn

interne. Le nouveau paragraphe 5 déroge à ce principe et ne permet pas à un Etat de refuser de communiquer des renseignements uniquement parce que ceux-ci sont détenus par une banque.

Ceci étant, la Belgique, le Luxembourg, l'Autriche et la Suisse ont chacun émis en 2005 une réserve sur cet article 26, paragraphe 5.

Les normes OCDE d'échange de renseignements ont emporté l'adhésion, en octobre 2008, du Comité d'experts de la coopération internationale en matière fiscale de l'ONU, qui les a introduites dans le Modèle de convention concernant les doubles impositions entre pays développés et pays en développement. Elles sont, ainsi, devenues le standard au niveau mondial.

4. Adhésion de la Belgique au processus international

La Belgique a introduit une disposition analogue à l'article 26, paragraphe 5 dans la convention fiscale conclue avec les Etats-Unis le 27 novembre 2006. Ce faisant, pour la première fois, notre pays acceptait de satisfaire les demandes de renseignements bancaires provenant d'un autre Etat.

La Convention précise, expressément, qu'il ne peut s'agir que de demandes précises identifiant le contribuable visé et la banque auprès de laquelle investiguer. Afin que l'administration fiscale belge soit à même d'exécuter cet engagement, la Convention stipule que l'administration belge a le pouvoir d'exiger d'une banque la communication des renseignements requis et, ce faisant, déroge à l'article 318 du Code des impôts sur les revenus 1992 (CIR 92).

Seule l'administration fiscale américaine peut utiliser les renseignements obtenus par l'administration fiscale belge qui doit se borner à les lui transmettre. Par contre, la loi du 3 juin 2007 portant assentiment à cette Convention permet, par dérogation à l'article 318 du Code des impôts sur les revenus, que l'administration belge établisse une imposition à charge d'un contribuable belge sur la base d'informations recueillies par l'administration américaine auprès d'une banque américaine.

Dans la foulée de cette Convention, la Belgique a fait savoir dès janvier 2007 dans les enceintes internationales (OCDE, Union Européenne et ONU) qu'elle était disposée à négocier, au cas par cas, avec d'autres Etats une disposition conventionnelle similaire à celle conclue avec les Etats-Unis. Cette ouverture de la Belgique n'a été suivie d'aucune initiative de nos partenaires conventionnels.

wetgeving niet kunnen verkregen worden. De nieuwe paragraaf 5 wijkt af van dit beginsel en laat een Staat niet toe het verstrekken van inlichtingen te weigeren enkel en alleen omdat die inlichtingen in het bezit zijn van een bank.

Dientengevolge hebben België, Luxemburg, Oostenrijk en Zwitserland in 2005 voorbehoud aangetekend bij dat artikel 26, paragraaf 5.

De OESO-normen inzake uitwisseling van inlichtingen hebben in oktober 2008 de goedkeuring gekregen van het Comité van Experts in Internationale Fiscale Samenwerking van de UNO, dat ze heeft opgenomen in de modelovereenkomst inzake dubbel belasting tussen ontwikkelde landen en ontwikkelingslanden. Ze zijn aldus uitgegroeid tot de standaard op wereldvlak.

4. Aansluiting van België bij het internationaal proces

België heeft, in het dubbelbelastingverdrag dat op 27 november 2006 met de Verenigde Staten werd gesloten, een bepaling opgenomen die analoog is aan artikel 26, paragraaf 5. Zodoende aanvaardde ons land voor de eerste keer om te voldoen aan de van een andere Staat afkomstige vraag naar bankgegevens.

De Overeenkomst stelt uitdrukkelijk dat het hier enkel kan gaan om welomschreven vragen die de naam opgeven van de beoogde belastingplichtige en van de bank bij dewelke het onderzoek moet gevoerd worden. Opdat de Belgische belastingadministratie deze verbintenis zou kunnen nakomen, bepaalt de Overeenkomst dat de Belgische administratie gemachtigd is om van een bank de mededeling van de gevraagde inlichtingen te eisen en wijkt daardoor af van artikel 318 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992 (WIB 92).

Enkel de Amerikaanse belastingadministratie mag gebruik maken van de inlichtingen die ze verkrijgt van de Belgische belastingadministratie, die zich op haar beurt moet beperken tot het verstrekken van de inlichtingen. De wet van 3 juni 2007 houdende instemming met de Overeenkomst staat echter toe dat de Belgische administratie, in afwijking van artikel 318 van het Wetboek van de Inkomstenbelasting, een belasting vestigt ten laste van een Belgische belastingplichtige op grond van inlichtingen die door de Amerikaanse administratie werden ingewonnen bij een Amerikaanse bank.

Onmiddellijk na het sluiten van die Overeenkomst heeft België vanaf januari 2007 binnen de internationale instanties (OESO, Europese Unie en UNO) laten weten dat het bereid was om geval per geval met andere Staten te onderhandelen over een verdragsbepaling die gelijksoortig is aan die welke met de Verenigde Staten werd overeengekomen. Op die aanzet van België is geen enkel initiatief van onze verdragspartners gevolgd.

Par ailleurs, dans la version de 2008 du Modèle de convention fiscale de l'OCDE, la Belgique a maintenu sa réserve de principe mais a clairement indiqué qu'elle était prête à accepter, au cas par cas, une disposition relative à l'échange de renseignements bancaires.

En mars 2009, la Belgique s'est pleinement ralliée aux normes de transparence et d'échange de renseignements élaborées au sein de l'OCDE. Cette nouvelle avancée s'est concrétisée :

- par l'annonce, le 11 mars 2009, de la levée de la réserve qu'avait formulée la Belgique vis-à-vis de l'article 26, paragraphe 5 du Modèle OCDE;
- par la proposition faite par le Ministre des Finances à ses homologues de l'UE et de l'OCDE d'introduire cette disposition dans les conventions qui lient la Belgique à chacun des pays membres de l'OCDE et de l'UE;
- par la décision de passer à l'échange automatique de renseignements dans le cadre de la directive épargne dès le 1er janvier 2010 sans attendre la fin de la période transitoire (les intérêts payés en Belgique à partir du 1er janvier 2010 feront l'objet, en 2011, d'un échange de renseignements par la Belgique).

5. Accélération du processus international et établissement de listes « blanches », « grises » et « noires »

Le mouvement d'adhésion des Etats au standard OCDE s'est accéléré à la suite de la réunion du G20 à Londres le 2 avril 2009. En raison du contexte de crise financière et économique, cette réunion s'est soldée par des prises de position particulièrement fortes. Le besoin de transparence et de coopération internationale en matière fiscale a été réaffirmé et les Etats réticents à adhérer au standard OCDE ont été menacés de sanctions. Une série de contre-mesures ont été évoquées : exiger que les contribuables et les institutions financières fournissent davantage d'informations en ce qui concerne les transactions impliquant ces Etats « non coopératifs »; refuser toute réduction d'impôt ou déduction fiscale en ce qui concerne les versements effectués au profit de bénéficiaires résidant dans ces Etats; prélever des taxes sur ces versements, ...

Le même jour, l'OCDE a rendu public un document répertoriant les 84 Etats participant au Forum Mondial sur la transparence et l'échange de renseignements en trois listes en fonction des progrès accomplis par chacun d'eux dans la mise en œuvre du standard de l'OCDE.

In de versie van 2008 van het OESO-Model van Fiscale Overeenkomst heeft België overigens vastgehouden aan zijn principieel voorbehoud, maar het heeft duidelijk aangegeven dat het bereid was om, geval per geval, een bepaling te aanvaarden met betrekking tot het uitwisselen van bankgegevens.

België heeft zich in maart 2009 volledig aangesloten bij de regels inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen die in de schoot van de OESO werden uitgewerkt. Die nieuwe vooruitgang heeft als volgt vorm gekregen :

- door op 11 maart 2009 mee te delen dat België het voorbehoud introk dat het had aangetekend bij artikel 26, paragraaf 5 van het OESO-model;
- door het voorstel dat de Minister van Financiën heeft gedaan aan zijn ambtgenoten van de EU en van de OESO om die bepaling op te nemen in de overeenkomsten die België met elke Lidstaat van de OESO en de EU gesloten heeft;
- door de beslissing om vanaf 1 januari 2010 binnen het kader van de spaarrichtlijn over te gaan tot het automatisch uitwisselen van inlichtingen, zonder het einde af te wachten van de overgangperiode (de interesten die vanaf 1 januari 2010 in België betaald worden, zullen in 2011 deel uitmaken van een uitwisseling van inlichtingen door België).

5. Versnelling van het internationaal proces en opstellen van « witte », « grijze » en « zwarte » lijsten

De samenkomst van de G20 in Londen op 2 april 2009 heeft het proces waarbij de Staten zich aansloten bij de OESO-standaard versneld. Tegen de achtergrond van de economische en financiële crisis werd die samenkomst afgesloten met het innemen van bijzondere krachtige standpunten. De nood aan transparantie en internationale samenwerking in belastingzaken werd nog eens bevestigd en tegen de Staten die terughoudend zijn om zich aan te sluiten bij de OESO-standaard werd met sancties gedreigd. Er werd een reeks tegenmaatregelen besproken : eisen dat de belastingplichtigen en de financiële instellingen nog meer inlichtingen verstrekken die betrekking hebben op transacties waarbij die « niet-meewerkende » Staten betrokken zijn, elke belastingvermindering of fiscale aftrek weigeren voor betalingen aan begunstigen die in die Staten wonen, belastingen heffen op die betalingen, ...

Dezelfde dag heeft de OESO een document gepubliceerd waarin de 84 Staten die deel uitmaakten van het Global Forum inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen over drie lijsten werden verdeeld, in functie van de vooruitgang die elk van hen had geboekt bij het invoeren van de OESO-standaard.

Une première liste « blanche » reprend les Etats qui ont déjà substantiellement mis en œuvre ce standard.

Une deuxième liste « grise » établit une catégorie intermédiaire d'Etats qui, bien qu'ayant adhéré à ce standard, n'ont pas encore procédé à sa mise en œuvre dans une mesure jugée suffisante.

Cette liste comporte deux subdivisions. Dans la première subdivision sont classés les pays qui, au regard des critères du rapport de l'OCDE de 1998 mentionné ci-avant, doivent être considérés comme des paradis fiscaux. La deuxième subdivision reprend les « autres centres financiers »; c'est dans cette catégorie, créée pour les besoins de l'espèce, qu'a été placée la Belgique.

En effet, pour qu'un Etat figure dans la liste blanche, celui-ci doit avoir signé au moins 12 accords prévoyant une assistance administrative répondant aux exigences du standard OCDE. Or, début avril 2009, la Belgique ne pouvait se prévaloir que de la signature de la Convention avec les Etats-Unis.

La troisième liste « noire » devait regrouper les Etats ne s'étant pas encore engagés à appliquer le standard OCDE. Cette liste est, désormais, vide en raison de l'adhésion généralisée au standard OCDE.

6. Conclusion par la Belgique d'accords d'échange de renseignements

La Belgique, désireuse de quitter la deuxième liste, a entrepris des efforts considérables pour signer le plus rapidement possible des accords internationaux permettant l'échange de renseignements bancaires.

Grâce à ce processus accéléré, le gouvernement a signé dans un délai très court 12 accords prévoyant une assistance administrative répondant aux exigences du standard OCDE. Ce faisant, la Belgique est reprise, depuis le 17 juillet 2009, dans la liste « blanche » des Etats qui ont déjà substantiellement mis en œuvre le standard OCDE.

Le Gouvernement fédéral poursuit le processus de révision de conventions fiscales entamé en mars 2009 afin qu'à terme toutes les conventions conclues par la Belgique permettent l'échange de renseignements bancaires.

7. Peer review

En septembre 2009, le Forum Mondial sur la transparence et l'échange de renseignements a décidé de mettre en place un dispositif d'évaluation de l'effectivité de la mise en œuvre du standard OCDE par les Etats participants. Ce dispositif, appelé « examen par les pairs » (« peer review »)

In een eerste « witte » lijst zijn de Staten opgenomen waar die standaard al wezenlijk gebruikt wordt.

Een tweede « grijze » lijst bevat een tussencategorie met Staten die zich weliswaar bij de OESO-standaard hebben aangesloten, maar deze nog niet gebruiken op een manier die als voldoende beoordeeld wordt. Deze lijst is verdeeld in twee onderafdelingen.

In de eerste onderafdeling vindt men de landen die in het licht van de criteria van het voormelde OESO-rapport van 1998 als belastingparadijzen moeten beschouwd worden. De tweede onderafdeling bevat de « andere financiële centra ». Het is in die onderafdeling, die voor dergelijke gevallen in het leven werd geroepen, dat België werd ondergebracht.

Opdat een Staat in de witte lijst kan worden opgenomen, moet deze immers ten minste twaalf overeenkomsten hebben gesloten die voorzien in een administratieve bijstand die beantwoordt aan de eisen van de OESO-standaard. Begin april kon België zich slechts beroepen op de ondertekening van de Overeenkomst met de Verenigde Staten.

De derde « zwarte » lijst moest de Staten omvatten die zich er nog niet toe verbonden hadden om de OESO-standaard toe te passen. Die lijst is inmiddels leeg gezien de algemene aansluiting bij de OESO-standaard.

6. Het sluiten van verdragen inzake uitwisseling van inlichtingen door België

België, dat van de tweede lijst wenst te verdwijnen, heeft aanzienlijke inspanningen ondernomen om zo snel mogelijk internationale overeenkomsten te sluiten die de uitwisseling van bankgegevens mogelijk moeten maken.

Dankzij dit versneld proces heeft de Regering op zeer korte tijd 12 overeenkomsten ondertekend die voorzien in een administratieve bijstand die beantwoordt aan de eisen van de OESO-standaard. Daardoor is België sinds 17 juli 2009 opgenomen in de « witte » lijst met Staten waar de OESO-standaard reeds wezenlijk ingevoerd werd.

De Federale Regering gaat voort met het in maart 2009 aangevatte proces van herziening van de belastingverdragen opdat al de door België gesloten overeenkomsten op termijn de uitwisseling van bankgegevens mogelijk zullen maken.

7. Peer review

In september 2009 heeft het Global Forum inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen beslist om een systeem in te voeren waarmee kan geëvalueerd worden in welke mate de OESO-normen daadwerkelijk door de deelnemende Staten worden toegepast. Dat systeem « beoorde-

en raison du fait qu'il est piloté par des représentants d'Etats participant au Forum Mondial, prévoit, pour chaque Etat supervisé, deux phases d'examen.

La première, qui, pour la Belgique a eu lieu durant le deuxième semestre de 2010, consiste en l'analyse du cadre juridique et réglementaire mis en place par l'Etat considéré aux fins de l'échange de renseignements. Le rapport d'évaluation a été présenté au Forum mondial pour adoption lors de la dernière réunion de ce Forum fin mai 2011 aux Bermudes. La seconde phase, qui, pour la Belgique aura lieu durant le deuxième semestre de 2012, porte sur la manière dont ce cadre fonctionne concrètement.

Les conséquences d'un examen non concluant n'ont pas encore été déterminées mais il est fort probable que de nouvelles listes d'Etats considérés comme non coopératifs seront dressées et que des sanctions telles que celles évoquées par le G20 en avril 2009 seront appliquées

8. Contexte juridique européen

Les Etats membres de l'Union européenne ont conservé leurs compétences à l'égard des impôts directs, même si la Communauté européenne dispose d'une compétence concurrente de principe en vertu de l'article 94 du Traité. Le Conseil, statuant à l'unanimité, arrête, en effet, des directives pour le rapprochement des dispositions législatives, réglementaires et administratives des Etats membres qui ont une incidence directe sur l'établissement ou le fonctionnement du marché commun. Jusqu'à présent, cette compétence concurrente n'a été mise en œuvre que de manière relativement limitée.

Dans le domaine de l'assistance administrative, deux directives ont été adoptées par le Conseil de l'Union européenne.

La directive 77/799/CEE du 19 décembre 1977 concerne l'assistance mutuelle des autorités compétentes des États membres dans le domaine des impôts directs. Il y est prévu que, en principe, les États membres sont tenus d'échanger toutes les informations susceptibles de leur permettre l'établissement correct des impôts sur le revenu et sur la fortune. Cette obligation ne pèse toutefois sur les États membres qu'à la condition que les informations dont la fourniture est requise puissent être obtenues sur la base de leur législation interne.

La directive 2003/48/CE du 3 juin 2003 concerne la fiscalité des revenus de l'épargne sous forme de paiements d'intérêts (« directive épargne »). Celle-ci vise à s'assurer

ling door gelijken » genoemd (« *peer review* ») omdat het geleid wordt door vertegenwoordigers van Staten die deelnemen aan het Global Forum, voorziet voor elke gecontroleerde Staat in twee onderzoeksfasen.

De eerste fase, die voor België in het tweede semester van 2010 heeft plaatsgevonden, bestaat uit een onderzoek van het juridisch en reglementair kader dat door de onderzochte Staat gecreëerd werd met het oog op het uitwisselen van inlichtingen. Het evaluatieverslag zal uiterlijk tijdens de volgende vergadering van het Global Forum aan de goedkeuring van dat Forum worden voorgelegd. Die vergadering wordt eind mei 2011 op de Bermuda's gehouden. In de tweede fase, die voor België in het tweede semester van 2012 zal plaatsvinden, wordt de concrete werking van dat kader onderzocht.

Er werd nog niet vastgelegd welke de gevolgen zullen zijn indien de resultaten van dat onderzoek niet bevredigend zouden zijn, maar het is zeer waarschijnlijk dat er nieuwe lijsten zullen opgemaakt worden met Staten die als niet-meewerkend beschouwd worden en dat er sancties zullen worden opgelegd zoals deze die door de G20 in april 2009 in het vooruitzicht werden gesteld.

8. Europese juridische context

De Lidstaten van de Europese Unie hebben hun bevoegdheden inzake directe belastingen behouden, zelfs indien de Europese Gemeenschap in principe over een samenlopende bevoegdheid beschikt krachtens artikel 94 van het Verdrag. De Raad stelt inderdaad met eenparigheid van stemmen richtlijnen vast voor het nader tot elkaar brengen van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de Lidstaten die rechtstreeks van invloed zijn op de instelling of op de werking van de gemeenschappelijke markt. Tot nu toe werd van deze samenlopende bevoegdheid slechts op relatief beperkte wijze gebruik gemaakt.

Inzake de administratieve bijstand heeft de Raad van de Europese Unie twee richtlijnen aangenomen.

Richtlijn 77/99/EEG van 19 december 1977 heeft betrekking op de wederzijdse bijstand tussen de bevoegde autoriteiten van de Lidstaten op het vlak van de directe belastingen. De Richtlijn bepaalt dat de Lidstaten in principe verplicht zijn om alle inlichtingen uit te wisselen die hen van nut zouden kunnen zijn voor een correcte vestiging van de belastingen naar het inkomen en naar het vermogen. Die verplichting geldt evenwel enkel voor de Lidstaten wanneer de inlichtingen waarvan de mededeling gevraagd wordt, kunnen worden verkregen op grond van hun binnenlandse wetgeving.

Richtlijn 2003/48/EG van 3 juni 2003 betreft de belastingheffing op inkomsten uit spaargelden in de vorm van rentebetaling (de « spaarrichtlijn »). Het doel van die richt-

que les intérêts alloués dans un Etat membre à des bénéficiaires effectifs, personnes physiques, qui ont leur résidence fiscale dans un autre Etat membre soient imposés effectivement selon le droit interne de ce dernier Etat membre. Pour ce faire, la directive a préconisé le recours à l'échange automatique d'informations.

Dans le cadre de cette directive et en vue d'éviter une fuite des capitaux vers les pays non membres de l'Union européenne, la Commission européenne a conclu des accords avec la Suisse, le Liechtenstein, Saint-Marin, Monaco et Andorre afin que ceux-ci adoptent des mesures équivalentes à celles figurant dans la directive. Parallèlement, chacun des Etats membres a conclu des accords semblables avec les territoires dépendants ou associés du Royaume-Uni et des Pays-Bas (îles anglo-normandes, île de Man et divers territoires des Caraïbes).

Le champ d'application de l'échange automatique d'informations que mettent en place la « directive épargne » et les accords précités est cependant limité en raison du fait que ces instruments juridiques ne visent que les intérêts payés à des personnes physiques.

La directive 77/799/CEE susmentionnée a fait l'objet d'une révision. En effet, la Commission européenne a présenté le 2 février 2009 une proposition de directive visant à la remplacer en intégrant le standard OCDE, ce qui empêchera les États membres de se retrancher derrière leur secret bancaire pour refuser de fournir les informations qui leur seraient demandées.

La Belgique s'est d'emblée déclarée favorable à cette nouvelle directive et, lors de sa réunion du 7 décembre 2010, le Conseil ECOFIN est parvenu à un accord politique traduit dans la nouvelle directive 2011/16/UE du Conseil du 15 février 2011 relative à la coopération administrative dans le domaine fiscal.

Il est prévu que les mesures à prendre par chaque Etat membre en vue de sa transposition ne devront sortir leurs effets qu'au 1er janvier 2013.

Par ailleurs, la Commission européenne a été mandatée par le Conseil pour négocier un accord anti-fraude avec le Liechtenstein prévoyant un échange de renseignements conforme au standard OCDE. La conclusion éventuelle d'accords similaires avec Monaco, Andorre, Saint-Marin et la Suisse fait l'objet d'un examen au niveau du Conseil de l'Union européenne.

Enfin, la Commission européenne a adopté le 28 avril 2009 une communication dans laquelle sont recensées les mesures que les Etats membres devraient prendre pour promouvoir la « bonne gouvernance » dans le domaine fiscal (c'est-à-dire améliorer la transparence et l'échange d'infor-

lijns is te verzekeren dat de interest die in een Lidstaat wordt toegekend aan uiteindelijk gerechtigden die natuurlijke personen zijn en die hun fiscale woonplaats in een andere Lidstaat hebben, daadwerkelijk overeenkomstig het binnenlands recht van laatstgenoemde Lidstaat belast wordt. De Richtlijn raadt aan om daartoe een beroep te doen op de automatische uitwisseling van inlichtingen.

In het kader van die richtlijn, en om een kapitaalvlucht naar landen die geen lid zijn van de Europese Unie te voorkomen, heeft de Europese Commissie akkoorden gesloten met Zwitserland, Liechtenstein, San Marino, Monaco en Andorra opdat die landen maatregelen zouden invoeren van gelijke strekking als die welke opgenomen zijn in de Richtlijn. Tegelijkertijd heeft elk van de Lidstaten gelijksoortige akkoorden gesloten met de afhankelijke of geassocieerde gebieden van het Verenigd Koninkrijk en van Nederland (de Kanaaleilanden, het Eiland Man en verscheidene gebieden in de Caraïben).

De werkingssfeer van de automatische uitwisseling van inlichtingen die door de « spaarrichtlijn » en door voornoemde akkoorden worden ingesteld, blijft evenwel beperkt wegens het feit dat die rechtsinstrumenten slechts de interest beogen die wordt betaald aan natuurlijke personen.

Voormelde Richtlijn 77/99/EEG werd herzien. De Europese Commissie heeft op 2 februari 2009 immers een voorstel voorgelegd van een richtlijn die de huidige richtlijn zou vervangen en de OESO-standaard zou opnemen, waardoor de Lidstaten zich niet langer zullen kunnen verschuilen achter hun bankgeheim om de mededeling te weigeren van de inlichtingen die hen worden gevraagd.

België heeft zich meteen voorstander getoond van deze nieuwe richtlijn en op zijn vergadering van 7 december 2010 heeft de ECOFIN-Raad een politiek akkoord bereikt dat omgezet is in de nieuwe richtlijn 2011/16/EU van de Raad van 15 februari 2011 betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen.

Er werd voorzien dat de maatregelen die elke Lidstaat moet nemen om de richtlijn om te zetten pas op 1 januari 2013 uitwerking moeten hebben.

Bovendien heeft de Raad de Europese Commissie gemachtigd om met Liechtenstein te onderhandelen over een antifraude-akkoord dat voorziet in een uitwisseling van inlichtingen die overeenstemt met de OESO-standaard. Momenteel wordt op het niveau van de Raad van de Europese Unie de mogelijkheid tot het sluiten van gelijksoortige akkoorden met Monaco, Andorra, San Marino en Zwitserland onderzocht.

Tot slot heeft de Europese Commissie op 28 april 2009 een mededeling aangenomen waarin de maatregelen worden geïnventariseerd die de Lidstaten zouden moeten nemen ter bevordering van het « goed bestuur » in belastingzaken (zijnde de transparantie en de uitwisseling van inlichtingen

mations et progresser sur la voie de la concurrence loyale en matière fiscale).

Dans le contexte juridique européen actuel, la compétence de la Belgique est, dès lors, demeurée entière lorsqu'il s'agit de conclure un accord relatif à l'échange de renseignements en matière fiscale avec les Pays-Bas. Cet Accord est, par ailleurs, conforme aux principes de bonne gouvernance prônés par la Commission. Le présent Protocole implique, en tout cas, compte tenu, d'une part, de la couverture par cet accord des renseignements détenus par les banques et, d'autre part, de la jurisprudence de la Cour de Justice des Communautés Européennes (CJCE) relative à l'article 56 du Traité sur le fonctionnement de l'Union Européenne (TFUE), que la liberté de circulation des capitaux prévue par l'article 56 du TFUE devra être appliquée complètement avec les Pays-Bas conformément à la jurisprudence de la CJCE.

Ceci signifie que les éventuelles restrictions qui trouveraient leur origine dans une législation introduite en Belgique après le 31 décembre 1993 et qui pouvaient être maintenues en raison de l'absence d'échange de renseignements bancaires entre la Belgique et les Pays-Bas devraient être levées dans les relations entre la Belgique et les Pays-Bas dès que le présent Protocole sera applicable.

9. Contexte juridique belge

Initialement, l'Etat fédéral considérait qu'il s'agissait d'un traité relevant de sa compétence exclusive. Dans la mesure où l'Etat fédéral assure actuellement le service de la plupart des impôts régionaux, le Gouvernement fédéral a estimé qu'il n'était pas opportun de retarder la conclusion et l'entrée en vigueur du présent Protocole et n'a donc pris aucune initiative en la matière. En effet, les impôts régionaux dont le service est assuré par l'Etat fédéral belge (énumérés à l'article 3 de la loi spéciale du 16 janvier 1989 relative au financement des communautés et des régions) auraient été couverts et les impôts perçus par les Régions et les Communautés elles-mêmes seraient demeurées en dehors du champ d'application du Protocole. Dans cette optique, la conclusion du Protocole relevait de la compétence exclusive de l'Etat fédéral belge et n'impliquait pas le caractère mixte. Le Protocole n'a par conséquent été signé que par un représentant de l'Etat fédéral.

Toutefois, à l'issue de l'analyse de l'étendue du champ d'application de l'Avenant, le Conseil d'Etat a abouti à une conclusion tout à fait différente de celle à laquelle avait abouti le Gouvernement fédéral. Selon le Conseil d'Etat, l'Avenant viserait l'ensemble des impôts belges, en ce compris ceux prélevés par les Communautés et les Régions elles-mêmes. Il s'agirait donc d'un traité mixte qui devrait non seulement être soumis à l'assentiment du Parlement

verbeteren en verder vooruitgaan op de weg van eerlijke concurrentie in belastingzaken).

In de huidige Europese juridische context is de bevoegdheid van België derhalve volledig blijven bestaan wanneer het gaat om het sluiten van een akkoord inzake de uitwisseling van inlichtingen in belastingzaken met Nederland. Dit akkoord is daarenboven conform de beginselen van goed bestuur die door de Commissie worden aanbevolen. Rekening houdend enerzijds met het feit dat dit akkoord de inlichtingen behandelt die in het bezit zijn van banken, en anderzijds met de rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen (HvJ EG) omtrent artikel 56 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), heeft dit Akkoord in elk geval tot gevolg dat de in artikel 56 van het VWEU vastgelegde vrijheid van verkeer van kapitaal, conform de rechtspraak van het HvJ EG, in zijn totaliteit zal moeten worden toegepast met Nederland.

Dit betekent dat de eventuele beperkingen die voortkomen uit een wetgeving die in België werd ingevoerd na 31 december 1993 en die verder behouden zouden kunnen blijven wegens het ontbreken van een uitwisseling van bankgegevens tussen België en Nederland, zouden moeten worden opgeheven in de betrekkingen tussen België en Nederland zodra dit Akkoord van toepassing zal zijn.

9. Belgische juridische context

Aanvankelijk beschouwde de Federale Staat dat het om een verdrag ging dat onder haar exclusieve bevoegdheid viel. In de mate dat de Federale Staat op dit ogenblik instaat voor de dienst van de meeste gewestbelastingen, heeft de Federale Regering het niet opportuun geacht het sluiten en het in werking treden van dit Akkoord te vertragen en heeft dan ook geen initiatief in die zin genomen. Inderdaad, de gewestbelastingen waarvan de dienst verzekerd wordt door de Belgische Federale Staat (opgesomd in artikel 3 van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten) zouden gedekt geweest zijn en de door de gewesten en gemeenschappen zelf geïnde belastingen zouden buiten het toepassingsgebied van het Akkoord gebleven zijn. In die optiek viel het sluiten van het Akkoord onder de exclusieve bevoegdheid van de Belgische Federale Staat waarbij het gemengd karakter niet van toepassing was. Het Akkoord werd bijgevolg enkel ondertekend door een vertegenwoordiger van de Federale Staat.

Na analyse van de reikwijdte van het toepassingsgebied van het Avenant, is de Raad van State echter tot een volledig verschillende conclusie gekomen dan die van de Federale Regering. Volgens de Raad van State zou het Avenant alle Belgische belastingen beogen, dus ook de belastingen die door de Gemeenschappen en de Gewesten zelf geïnd worden. Het zou dus gaan om een gemengd verdrag dat niet alleen aan de goedkeuring van het Federaal Parlement zou

fédéral mais aussi à l'assentiment des Parlements communautaires et régionaux.

En dépit de certaines réserves quant à la teneur de l'avis du Conseil d'Etat, le Gouvernement fédéral a choisi de discuter de l'Avenant et des autres accords semblables au sein du groupe de travail « traités mixtes » (GTTM), organe d'avis de la Conférence interministérielle pour la politique extérieure (CIPE).

Le GTTM s'est rallié aux conclusions du Conseil d'Etat quant au caractère mixte de l'Avenant et des autres accords semblables. Cette décision a ensuite été avalidée par la CIPE.

Un groupe de concertation *ad hoc* a été créé par le GTTM. Celui-ci se réunit sous la présidence du SPF Finances et a notamment pour mission d'assurer le bon suivi des différentes procédures d'assentiment des accords déjà signés, d'analyser les incidences, pour les Communautés et les Régions, des règles contenues dans les accords paraphés ainsi que la façon dont les entités fédérées seront désormais associées au processus de conclusion d'accords futurs.

Enfin, la collaboration entre l'Etat fédéral et les entités fédérées que requerra l'échange de renseignements prévus par ces accords devra être formalisée dans un accord de coopération.

II. Commentaire article par article

1. Article I de l'Avenant

L'article 1er remplace le texte de l'article 29 (Echange de renseignements) de la Convention de 2001 par le texte du Modèle OCDE relatif à l'échange de renseignements. Ainsi modifiée, la Convention de 2001 devient, sur ce point, conforme au standard international d'échange de renseignements bancaires.

Le nouveau paragraphe 1er permettra dorénavant d'échanger les renseignements « vraisemblablement pertinents » pour appliquer la Convention elle-même ainsi que la loi interne relative aux impôts perçus par ou pour le compte des deux Etats.

La notion de « renseignements vraisemblablement pertinents » remplace la notion de « renseignements nécessaires » pour appliquer la législation fiscale. Ceci a pour but d'assurer un échange de renseignements en matière fiscale qui soit le plus large possible tout en indiquant clairement qu'il n'est pas loisible aux Etats contractants d'aller à la « pêche » aux renseignements ou de demander des rensei-

moeten voorgelegd worden, maar ook aan de goedkeuring van de Gemeenschaps- en Gewestparlementen.

In weerwil van bepaalde bedenkingen omtrent de teneur van het advies van de Raad van State, heeft de Federale Regering ervoor gekozen het Avenant en de andere gelijkaardige akkoorden te bespreken in de werkgroep « gemengde verdragen » (WGGV), het adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie voor het Buitenlands Beleid (ICBB).

De WGGV onderschrijft de conclusies van de Raad van State wat betreft het gemengd karakter van het Avenant en van de andere gelijkaardige akkoorden. Die beslissing werd vervolgens goedgekeurd door de ICBB.

De WGGV heeft een *ad hoc* overleggroep opgericht die bijeenkomt onder voorzitterschap van de FOD Financiën en die met name moet zorgen voor de goede opvolging van de verschillende procedures voor de goedkeuring van de reeds ondertekende akkoorden. Hij staat ook in voor de analyse van de weerslag van de in de geparafeerde akkoorden vervatte regels op de gemeenschappen en de gewesten en van de manier waarop de gefedereerde entiteiten voortaan betrokken worden bij het proces voor het afsluiten van toekomstige akkoorden.

Ten slotte zal de samenwerking tussen de Federale Staat en de gefedereerde entiteiten die nodig is voor de door deze akkoorden voorziene uitwisseling van inlichtingen geformaliseerd moeten worden in een samenwerkingsakkoord.

II. Commentaar per artikel

1. Artikel I van het Protocol

Het artikel 1 vervangt de tekst van het artikel 29 (uitwisseling van inlichtingen) van het verdrag van 2001 door de tekst van het OESO modelverdrag met betrekking tot de uitwisseling van inlichtingen. Op deze manier aangepast wordt het verdrag van 2001 op dit punt conform met de internationale standaard met betrekking tot de uitwisseling van bancaire inlichtingen.

De nieuwe eerste paragraaf zal de uitwisseling van inlichtingen « die naar verwachting relevant zullen zijn » mogelijk maken in het kader van de toepassing van deze Overeenkomst zelf én voor de toepassing van de interne wetgeving met betrekking tot de belastingen geheven door of voor rekening van de twee Staten.

De notie « die naar verwachting relevant zullen zijn » vervangt de notie « noodzakelijke inlichtingen » voor de toepassing van de fiscale wetgeving. Dit heeft als doel een zo ruim mogelijke uitwisseling van inlichtingen te verzekeren, terwijl ook duidelijk wordt aangegeven dat de verdragsluitende Staten niet kunnen « vissen » naar inlichtingen noch inlichtingen opvragen waarvan het weinig waarschijn-

gnements dont il est peu probable qu'ils soient pertinents pour élucider les affaires fiscales d'un contribuable déterminé.

Par ailleurs, le fait que la pertinence réelle des renseignements ne peut être déterminée qu'après que la partie requérante les ait reçus ne constitue pas une raison suffisante pour que l'Etat requis refuse de les fournir. Il n'est, en outre, pas nécessaire qu'il existe des indices de fraude fiscale dans le dossier de la personne qui est l'objet de la demande de renseignements. Il suffit que des raisons sérieuses permettent de penser que ces renseignements sont pertinents en vue de déterminer, établir, appliquer ou percevoir un impôt visé par le présent Protocole.

Par ailleurs, le nouveau paragraphe 1er couvre les impôts de toute nature et dénomination perçus par ou pour le compte des Etats contractants. Cette formulation diffère quelque peu de celle du Modèle OCDE, laquelle fait référence aux « impôts de toute nature et dénomination perçus pour le compte des Etats contractants, de leurs subdivisions politiques ou de leur collectivité locales ». En raison de cette divergence, le Gouvernement fédéral belge estimait que ne seraient couverts, que les impôts perçus :

- par les Etats contractants pour leur propre compte, ou
- par les Etats contractants pour le compte de leurs subdivisions politiques ou de leurs collectivités locales.

En ce qui concerne les impôts belges, il se serait agi :

- des impôts fédéraux (les 4 impôts sur les revenus mais aussi la taxe sur la valeur ajoutée, les droits de douanes et d'accises ...);
- des impôts locaux dont le service est assuré par l'Etat fédéral (les centimes additionnels);
- des impôts régionaux dont le service est assuré par l'Etat fédéral, à savoir :
 - la taxe sur les jeux et paris (perçus par l'Etat fédéral pour le compte des régions la taxe sur les jeux et paris (perçu par l'Etat fédéral pour le compte des Régions flamande et bruxelloise);
 - la taxe sur les appareils automatiques de divertissement (perçu par l'Etat fédéral pour le compte des Régions flamande et bruxelloise);

lijik is dat deze pertinent zullen zijn om de fiscale zaken van een bepaalde belastingplichtige te verduidelijken.

Het feit dat de reële pertinentie van de verstrekte inlichtingen pas kan worden bepaald nadat de verzoekende partij deze inlichtingen ontving vormt overigens geen grond voor de weigering van de aangezochte staat om deze inlichtingen te verstrekken. Het is daarnaast ook niet vereist dat er indicieën van fraude bestaan in hoofde van de persoon die het voorwerp uitmaakt van een vraag om inlichtingen. Het volstaat dat er gegronde redenen zijn die doen vermoeden dat de gevraagde inlichtingen pertinent zijn met het oog op de bepaling, vaststelling, toepassing of inning van een in het voorliggende Protocol bedoelde belasting.

Deze nieuwe eerste paragraaf is overigens van toepassing op belastingen van elke soort of benaming die door of voor rekening van de contracterende Staten wordt geïnd. Deze formulering wijkt licht af van die van het OESO-modelverdrag dat spreekt van « belastingen van elke soort of benaming die worden geïnd voor rekening van de contracterende staten, hun politieke onderverdelingen of hun plaatselijke gemeenschappen ». Omwille van deze afwijking was de Belgische federale overheid de mening toegedaan dat alleen belastingen werden geïnd die geïnd worden :

- door de contracterende Staten voor hun rekening, of
- door de contracterende Staten voor de rekening van hun politieke onderverdelingen of hun plaatselijke gemeenschappen.

Wat betreft de Belgische belastingen zou het dus gegaan hebben om :

- de federale belastingen (de 4 inkomstenbelastingen, maar ook de belasting op de toegevoegde waarde, de douane en accijnzen, ...);
- de lokale belastingen waarvan de dienst wordt verzekerd door de federale overheid (de opcentiemen);
- de gewestelijke belastingen waarvan de dienst wordt verzekerd door de federale overheid, te weten :
 - de belasting op de spelen en weddenschappen (geïnd door de federale staat voor de rekening van het Vlaams Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest);
 - de belasting op de automatische ontspanningstoestellen (geïnd door de federale staat voor de rekening van het Vlaams Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest);

- la taxe d'ouverture de débits de boissons fermentées (perçu par l'Etat fédéral pour le compte des Régions flamande et bruxelloise);
- les droits de succession d'habitants du Royaume et les droits de mutation par décès de non-habitants du Royaume;
- le précompte immobilier (perçu par l'Etat fédéral pour le compte des Régions wallonne et bruxelloise);
- certains droits d'enregistrement décrits à l'article 5, § 2, 7° et 8° de la loi spéciale du 16 janvier 1989 relative au financement des Communautés et des Régions;
- la taxe de circulation sur les véhicules automobiles (perçue par l'Etat fédéral pour le compte des Régions wallonne et bruxelloise);
- la taxe de mise en circulation (perçue par l'Etat fédéral pour le compte des Régions wallonne et bruxelloise);
- l'eurovignette (perçue par l'Etat fédéral pour le compte des Régions wallonne et bruxelloise).

Le Gouvernement fédéral considérait que la formulation employée par le Protocole (« les impôts de toute nature et dénomination perçus par ou pour le compte des Etats contractants ») excluait du champ d'application de l'Avenant les impôts dont les Régions assurent elles-mêmes le service (par exemple le précompte immobilier en Flandre).

Comme exposé ci-dessus (contexte juridique belge), cette façon de voir les choses a été battue en brèche par le Conseil d'Etat qui a décidé que cet Avenant constituait un traité mixte couvrant l'ensemble des impôts belges, en ce compris ceux prélevés par les Communautés et les Régions elles-mêmes.

Le paragraphe 2 de cet article régit la manière dont l'Etat qui reçoit des renseignements de l'autre Etat doit en user et détermine donc les obligations en matière de confidentialité et l'utilisation des renseignements.

A la demande de la Belgique, le paragraphe 2 prévoit en outre que les renseignements reçus peuvent aussi être utilisés à des fins non fiscales si ce n'est pas contraire à la législation interne des Etats et si l'Etat qui a fourni les renseignements autorise cette utilisation.

- de openingsbelasting op de slijterijen van gegiste dranken (geïnd door de Federale Staat voor de rekening van het Vlaams Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest);
- het successierecht van rijksinwoners en het recht van overgang bij overlijden van niet-rijksinwoners;
- de onroerende voorheffing (geïnd door de federale staat voor de rekening van het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest);
- bepaalde registratierechten omschreven in artikel 5, § 2, 7° en 8° van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten;
- de verkeersbelasting op de autovoertuigen (geïnd door de federale staat voor de rekening van het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest);
- de belasting op de inverkeerstelling (geïnd door de federale staat voor de rekening van het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest);
- het eurovignet (geïnd door de federale staat voor de rekening van het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest).

De federale regering was de mening toegedaan dat in het Protocol opgenomen formulering (« belastingen van elke soort of benaming die door of voor rekening van de contracterende Staten wordt geïnd ») de belastingen waarvan de Gewesten zelf de dienst verzekeren uitsloot uit zijn toepassingsgebied (bijvoorbeeld : de onroerende voorheffing in Vlaanderen).

Zoals hierboven uiteengezet (zie Belgische juridische context), werd deze zienswijze door de Raad van State doorbroken. De Raad besliste immers dat het voorliggende Avenant een gemengd verdrag uitmaakt dat het geheel van de Belgische belastingen betreft, inclusief de belastingen geheven door de gemeenschappen en de gewesten zelf.

Paragraaf 2 van dit artikel reguleert hoe de staat die inlichtingen ontvangt van de andere staat met deze inlichtingen dient om te gaan en regelt dus de geheimhoudingsverplichting en het gebruik van de inlichtingen.

Op verzoek van België is aan paragraaf 2 toegevoegd dat de verkregen inlichtingen ook voor niet-fiscale doeleinden mogen worden aangewend indien dit niet in strijd is met de nationale wetgeving van de Staten en de Staat die de inlichtingen heeft verstrekt, toestemming heeft gegeven voor dit gebruik.

Les limitations générales à l'obligation d'échanger des renseignements (les motifs de refus) sont prévues au paragraphe 3.

Le paragraphe 4 stipule que l'Etat contractant auquel des renseignements sont demandés doit appliquer les mesures de droit interne dont il dispose en matière de collecte de renseignements même s'il n'a pas besoin des renseignements demandés aux fins de ses propres impôts. Les motifs de refus mentionnés au paragraphe 3 restent toutefois applicables.

Il est stipulé au paragraphe 5 que le fait que des renseignements soient détenus, par exemple, par une banque, une institution financière ou un fiduciaire ne peut à lui seul constituer pour un Etat contractant un motif de ne pas fournir ces renseignements à l'Etat qui les a demandés.

Par rapport au Modèle OCDE, ce paragraphe a été étendu, à la demande de la Belgique, aux fondations et aux trusts. Cette extension a été prévue afin de permettre à la Belgique de poursuivre sa politique conventionnelle en la matière.

L'extension aux fondations et aux trusts est conforme à ce qui est prévu par le modèle de TIEA, lequel stipule expressément que des renseignements peuvent également être obtenus des fondations et des trusts. Cette extension garantit l'échange de renseignements relatifs aux fondations et aux trusts, qui peut être utile notamment en matière de droits de succession et de donation.

A la demande de la Belgique, une phrase a été ajoutée à la fin du paragraphe 5. Cette disposition donne à l'administration fiscale belge le pouvoir de demander la communication de renseignements, de procéder à des enquêtes et d'entendre des tiers ou des contribuables et ce, nonobstant toute disposition contraire de sa législation fiscale interne.

Cette disposition directement applicable a la primauté sur l'article 318 du Code des impôts sur les revenus de 1992, lequel limite les pouvoirs de l'administration fiscale belge lorsqu'il s'agit d'obtenir des renseignements et de procéder à des enquêtes ou à des auditions auprès des établissements de banque, de change, de crédit et d'épargne.

Il faut remarquer que l'administration fiscale belge ne peut pas utiliser pour ses besoins propres les renseignements bancaires obtenus pour le compte des autorités françaises ni établir une imposition sur la base de ces renseignements en contravention avec le droit interne. La Convention ne déroge, en effet, au droit interne que dans la mesure nécessaire à l'obtention de renseignements pour l'usage des autorités françaises.

Le paragraphe 5 permet également à l'autorité compétente belge d'obtenir des renseignements détenus par des

De algemene grenzen van de verplichting tot de uitwisseling van inlichtingen (de weigeringsgronden) zijn neergelegd in paragraaf 3.

Paragraaf 4 bepaalt dat de verdragsstaat waaraan inlichtingen worden gevraagd, zijn nationale informatievergarende maatregelen dient in te zetten, ook al heeft die staat die inlichtingen niet nodig voor de eigen belastingheffing. Wel blijven de gronden voor weigering van inlichtingen, zoals vermeld in paragraaf 3, van toepassing.

In paragraaf 5 is bepaald dat het enkele feit dat informatie in het bezit is van bijvoorbeeld een bank, een financiële instelling of een zaakwaarnemer, geen reden mag zijn voor een verdragsluitende Staat om de informatie niet te verstrekken aan de staat die om de informatie heeft verzocht.

Op verzoek van België is deze paragraaf ten opzichte van het OESO-model uitgebreid met de stichting en de trust. Deze uitbreiding is opgenomen om de lijn van het Belgische verdragsbeleid voort te kunnen zetten.

De uitbreiding met de stichting en de trust sluit qua strekking aan bij het TIEA-model, waarin uitdrukkelijk wordt bepaald dat van de stichting en de trust ook informatie kan worden verkregen. Deze uitbreiding garandeert de uitwisseling van inlichtingen inzake stichtingen en trusts welke onder meer relevant kan zijn voor de successie- en schenkingsrechten

Op verzoek van België is aan paragraaf 5 een slotzin toegevoegd. Op grond van die bepaling heeft de Belgische belastingadministratie de bevoegdheid om te vragen inlichtingen bekend te maken, om een onderzoek in te stellen en om derden of belastingplichtigen te verhoren, en dit niet-tengestaande elke andersluidende bepaling in zijn binnenlandse belastingwetgeving.

Deze bepaling is rechtstreeks van toepassing en heeft voorrang op artikel 318 Wetboek Inkomstenbelastingen van 1992, dat de bevoegdheden van de Belgische fiscale administratie begrenst wanneer het er om gaat om inlichtingen te verkrijgen en onderzoeken te voeren en personen te horen bij bank-, wissel-, krediet- en spaarinstellingen.

Er dient te worden opgemerkt dat de Belgische fiscale administratie voor haar eigen noden geen gebruik mag maken van de bancaire inlichtingen die ze, in strijd met het interne recht, verzamelde voor rekening van de Franse autoriteiten. Ze mag evenmin overgaan tot de vaststelling van een belasting op basis van deze inlichtingen. De Overeenkomst doet slechts afbreuk aan het interne recht in de mate waarin dit nodig is om de inlichtingen te verkrijgen voor gebruik door de Franse autoriteiten.

De vijfde paragraaf laat de Belgische bevoegde overheid eveneens toe om inlichtingen te verkrijgen die wor-

établissements bancaires situés en France en vue d'assujettir un contribuable à l'impôt belge. Les dispositions du Code des impôts sur les revenus empêchent, toutefois, l'administration fiscale belge d'utiliser ces renseignements. Ceci résulte de la combinaison des articles 318, 317 et 315 dudit code.

2. Article 2 du Protocole

L'article 2 modifie l'article 31 de la Convention, rendu en partie superflu par l'article 1er du Protocole.

L'article 1er intègre les motifs permettant de refuser d'échanger des renseignements dans l'article même relatif à l'échange de renseignements, ce qui est d'ailleurs conforme à l'article 26 du Modèle de Convention de l'OCDE. Ceci rend les dispositions de l'article 31 superflues dans la mesure où elles concernent l'échange de renseignements.

L'article 2 fait en sorte que les motifs de refus mentionnés à l'article 31 ne visent plus que l'assistance au recouvrement.

Lors de la conclusion de la Convention, le modèle OCDE ne contenait pas encore de disposition relative à l'assistance au recouvrement. Cette disposition a été introduite à l'article 27 du Modèle de Convention de l'OCDE lors de la révision de 2003. L'article 27 du Modèle OCDE prévoit un certain nombre de cas dans lesquels l'assistance peut être refusée.

La modification de l'article 31 de la Convention, combinée à l'article 30, paragraphe 4, a, de la Convention, vise à reprendre les mêmes motifs de refus que ceux qui figurent à l'article 27 du Modèle OCDE.

3. Article 3 du Protocole

L'Etat fédéral belge n'est en principe pas compétent pour conclure des accords en matière d'échange de renseignements en ce qui concerne les impôts perçus de façon totalement autonome par les subdivisions politiques ou les collectivités locales de la Belgique.

Dans l'état actuel du droit, le Protocole ne peut dès lors, en ce qui concerne ces impôts, obliger les Régions à l'échange de renseignements convenu au niveau fédéral.

L'échange de renseignements relatif aux impôts perçus pour le compte des subdivisions politiques ou des collectivités locales, dans la mesure où ils ne sont pas perçus par l'Etat fédéral belge, ne sera applicable que lorsque ces subdivisions politiques ou collectivités locales auront consenti à l'application de cette disposition et que la Belgique en

den gehouden door bankinstellingen in Frankrijk met het oog op de onderwerping van een belastingplichtige aan de Belgische belastingen. De bepalingen van het Wetboek van de inkomstenbelastingen beletten de Belgische belastingadministratie evenwel van die inlichtingen gebruik te maken. Oorzaak daarvan is een gecombineerde lezing van de artikelen 318, 317 en 315 van voornoemd wetboek.

2. Artikel 2 van het Protocol

Artikel 2 wijzigt artikel 31 van het Verdrag dat door artikel 1 van het Protocol deels overbodig is geworden.

Artikel 1 bewerkstelligt dat de facultatieve weigeringsgronden voor de uitwisseling van inlichtingen worden opgenomen in het inlichtingenartikel zelf, zoals dit ook het geval is bij artikel 26 OESO-modelverdrag. Hierdoor worden de bepalingen van artikel 31, voorzover deze zien op de informatie-uitwisseling, overbodig.

Artikel 2 zorgt ervoor dat de in artikel 31 opgenomen weigeringsgronden nog slechts zien op de invorderingsbijstand.

Bij het sluiten van het Verdrag bezat het OESO-model nog geen invorderingsbijstandsbepaling. Deze is ingevoerd bij de herziening van het OESO-model in 2003 als artikel 27 OESO-modelverdrag. In artikel 27 OESO-modelverdrag zijn een aantal facultatieve weigeringsgronden opgenomen.

Met de wijziging van artikel 31 van het Verdrag wordt in combinatie met de bepaling van artikel 30, paragraaf 4, onder a, van het Verdrag beoogd aan te sluiten bij de weigeringsgronden van artikel 27 OESO-modelverdrag.

3. Artikel 3 van het Protocol

De Belgische federale Staat heeft in beginsel geen bevoegdheid om op enigerlei wijze afspraken te maken voor het uitwisselen van informatie ten aanzien van belastingen die op volledig autonome wijze worden geheven door staatkundige onderdelen of publiekrechtelijke lichamen van België.

In de huidige stand van het recht kan het Protocol met betrekking tot de laatstgenoemde belastingen de Gewesten dan ook niet binden aan de op federaal niveau overeengekomen uitwisseling van informatie.

De informatie-uitwisseling met betrekking tot de belastingen die worden geheven ten behoeve van de staatkundige onderdelen of plaatselijke publiekrechtelijke lichamen, voor zover ze niet door de federale Belgische Staat worden geheven, zal pas toepassing vinden wanneer deze staatkundige onderdelen of plaatselijke publiekrechtelijke lichamen

aura informé les Pays-Bas par la voie diplomatique. Le cas échéant, la position de chaque Région sera prise en compte de manière séparée.

4. Article 4 du Protocole

Le présent Protocole sera applicable à partir du 1er janvier 2010.

En vertu des dispositions de ce Protocole, l'article 29 de la Convention s'applique également à des renseignements qui se trouvaient déjà dans l'Etat requis avant l'entrée en vigueur du Protocole, à condition que ces renseignements soient fournis après l'entrée en vigueur du Protocole et qu'ils se rapportent à une imposition à laquelle le nouvel article 29 est applicable conformément au paragraphe 1er.

L'ancien article 29 de la Convention de 2001 s'applique donc encore exclusivement :

- en ce qui concerne les impôts dus à la source, aux revenus attribués ou mis en paiement avant le 1er janvier 2010;
- en ce qui concerne les autres impôts sur le revenu, aux périodes imposables se terminant avant le 31 décembre 2010.

Par dérogation à ce qui précède, les renseignements détenus par une banque ou un autre établissement financier peuvent, en vertu du paragraphe 3, déjà être demandés aux fins des impôts afférents aux revenus attribués ou mis en paiement à partir du 1er janvier 2008. Ainsi, par exemple, l'administration fiscale néerlandaise pourra introduire une demande de renseignements portant sur l'épargne belge d'un résident des Pays-Bas au cours de l'année 2008.

L'ajout de ce paragraphe permet aux parties d'échanger des renseignements bancaires portant sur les années 2008 et suivantes ou des renseignements détenus par des établissements financiers autres que des banques portant sur les mêmes années. Ceci améliorera la perception des impôts par les deux parties et permettra de baser l'imposition sur des données correctes.

Quant aux demandes relatives aux mesures liées aux revenus, elles peuvent être faites à partir de la date d'entrée en vigueur du Protocole et concernant les périodes se terminant à partir du 31 décembre 2010.

zullen hebben ingestemd met de werking van deze bepaling en wanneer België Nederland hiervan langs diplomatieke weg op de hoogte heeft gesteld. In voorkomend geval houdt deze instemming rekening met de standpunten van elk Gewest afzonderlijk

4. Artikel 4 van het Protocol

Dit Protocol zal van toepassing zijn met ingang van 1 januari 2010.

Op grond van de bepalingen van dit Protocol, is artikel 29 van het Verdrag ook van toepassing op informatie die reeds vóór de inwerkingtreding van het Protocol aanwezig was in de aangezochte staat en op voorwaarde dat deze na de inwerkingtreding van het Protocol worden verstrekt en ze betrekking heeft op een belastingheffing waarop het nieuwe artikel 29 overeenkomstig paragraaf 1 van toepassing is.

Het oude artikel 29 van het Verdrag van 2001 is derhalve nog enkel van toepassing :

- wat de bij de bron verschuldigde belastingen betreft : op inkomsten die zijn toegekend of betaalbaar gesteld vóór 1 januari 2010;
- wat de andere belastingen naar het inkomen betreft : op de belastbare tijdvakken die eindigen vóór 31 december 2010.

In afwijking van bovenstaande, kan op grond van paragraaf 3 informatie die berust bij een bank of andere financiële instelling al worden opgevraagd voor de belastingen op inkomsten die zijn toegekend of betaalbaar gesteld op of na 1 januari 2008. Zo zal bijvoorbeeld een verzoek om informatie door de Nederlandse belastingdienst, dat ziet op Belgische spaartegoeden van een inwoner van Nederland over het belastingjaar 2008, ingewilligd kunnen worden.

Door de toevoeging van deze paragraaf hebben partijen de mogelijkheid om bankinformatie over belastingjaren vanaf 2008 of informatie van andere financiële instellingen dan banken over laatstgenoemde jaren uit te wisselen. Hiermee is de belastingheffing van beide partijen gebaat en kan heffing gebaseerd worden op juiste gegevens.

Met betrekking tot het tijdstip dat van toepassing is op verzoeken inzake inkomensgerelateerde regelingen, geldt dat dergelijke verzoeken kunnen worden gedaan vanaf de datum van inwerkingtreding van het Protocol ter zake van tijdvakken die eindigen op of na 31 december 2010.

III. Caractère mixte

Dans l'avis émis à la demande du Ministre fédéral des Affaires étrangères, le Conseil d'Etat considère que l'Avenant dont il est question revêt un caractère mixte et qu'il doit en conséquence être approuvé par les assemblées parlementaires des entités fédérées. Le GTTM a statué sur ce texte lors de sa réunion du 26 octobre 2010 et déclaré le caractère mixte (Etat fédéral/Communautés/Régions) du présent Avenant.

Le Conseil d'Etat recommande également l'élaboration d'un accord de coopération entre l'Etat fédéral, les Communautés et les Régions pour définir notamment la notion d'« autorité compétente » reprise dans le texte de l'Avenant ainsi que celle d'un mécanisme et d'un organe de coordination afin que les autorités du pays partenaire sachent à qui elles doivent adresser une demande de renseignements et que l'Etat fédéral, les Communautés et les Régions puissent déterminer entre eux comment donner suite à une demande concrète. L'élaboration de ce texte est en cours.

Les textes des accords de bases et des protocoles peuvent être consultés sur la base de données fiscale du Service public fédéral Finances « Fisconetplus » (www.fisconetplus.be).

Le Ministre chargé des Finances, du Budget, de la Fonction publique et des Relations extérieures,

Guy VANHENGEL

III. Gemengd karakter

In zijn advies dat hij gegeven heeft op verzoek van de Federale Minister van Buitenlandse Zaken, beschouwt de Raad van State dat het desbetreffend Avenant een gemengd karakter heeft en bijgevolg door de parlementaire assemblees van de gefedereerde entiteiten goedgekeurd moet worden. De WGGV heeft zich over die tekst uitgesproken tijdens zijn vergadering van 26 oktober 2010 en het gemengd karakter van dit Avenant bevestigd (Federale Staat/Gemeenschappen/Gewesten).

De Raad van State adviseert ook een samenwerkingsakkoord uit te werken tussen de Federale Staat, de gemeenschappen en de gewesten, met name om het begrip « bevoegde overheid », zoals vervat in de tekst van het Avenant te definiëren, en een coördinatiemechanisme en -orgaan op te richten, opdat de overheden van het partnerland zouden weten aan wie zij inlichtingen moeten vragen en opdat de Federale Staat, de gemeenschappen en de gewesten onderling zouden kunnen bepalen hoe op een concrete vraag in te gaan. Aan die tekst wordt op dit ogenblik geschreven.

De teksten van de basisverdragen en protocollen kunnen geraadpleegd worden op de Fiscale databank van Federale Overheidsdienst Financiën « Fisconetplus » (www.fisconetplus.be).

De Minister belast met Financiën, Begroting, Openbaar Ambt en Externe Betrekkingen,

Guy VANHENGEL

**AVANT-PROJET D'ORDONNANCE
SOU MIS À L'AVIS
DU CONSEIL D'ÉTAT**

AVANT-PROJET D'ORDONNANCE

portant assentiment :

- 1° à la Convention entre le Royaume de Belgique et le Royaume des Pays-Bas tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune et les Protocoles Ier et II, signés à Luxembourg le 5 juin 2001, modifiés par le Protocole fait à Berlin le 23 juin 2009;
- 2° au Protocole, fait à Berlin le 23 juin 2009, modifiant la Convention entre le Royaume de Belgique et le Royaume des Pays-Bas tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune et les Protocoles Ier et II, signés à Luxembourg le 5 juin 2001;
- 3° à la notification du 25 février 2011

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Sur la proposition du Ministre des Relations extérieures,

Après délibération,

ARRETE :

Le Ministre des Finances, du Budget, de la Fonction publique et des Relations extérieures est chargé de présenter au Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale, le projet d'ordonnance dont la teneur suit :

Article 1er

La présente ordonnance règle une matière visée à l'article 39 de la Constitution.

Article 2

Sortiront leur plein et entier effet :

- 1° la Convention entre le Royaume de Belgique et le Royaume des Pays-Bas tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune et les Protocoles Ier et II, signés à Luxembourg le 5 juin 2001, modifiés par le Protocole fait à Berlin le 23 juin 2009;
- 2° au Protocole, fait à Berlin le 23 juin 2009, modifiant la Convention entre le Royaume de Belgique et le Royaume des Pays-Bas tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière

**VOORONTWERP VAN ORDONNANTIE
ONDERWORPEN AAN HET ADVIES
VAN DE RAAD VAN STATE**

VOORONTWERP VAN ORDONNANTIE

houdende instemming met :

- 1° het Verdrag tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, met Protocol I en II, ondertekend te Luxemburg op 5 juni 2001, gewijzigd door het Protocol gedaan te Berlijn op 23 juni 2009;
- 2° het Protocol, gedaan te Berlijn op 23 juni 2009, tot wijziging van het Verdrag tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, met Protocol I en II, ondertekend te Luxemburg op 5 juni 2001;
- 3° de notificatie van 25 februari 2011

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Op voorstel van de Minister van Externe Betrekkingen,

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Minister van Financiën, Begroting, Openbaar Ambt en Externe Betrekkingen is ermee belast bij het Brussels Hoofdstedelijk Parlement het ontwerp van ordonnantie in te dienen waarvan de tekst hierna volgt :

Artikel 1

Deze ordonnantie regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

Artikel 2

Zullen volkomen gevolgd hebben :

- 1° het Verdrag tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, met Protocol I en II, ondertekend te Luxemburg op 5 juni 2001, gewijzigd door het Protocol gedaan te Berlijn op 23 juni 2009;
- 2° het Protocol, gedaan te Berlijn op 23 juni 2009; tot wijziging van het Verdrag tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voor-

d'impôts sur le revenu et sur la fortune et les Protocoles Ier et II, signés à Luxembourg le 5 juin 2001;

3° la notification du 25 février 2011.

Article 3

Les modifications à l'article 29 de la Convention, visée à l'article 2, qui étendent formellement son champ d'application aux impôts perçus par d'autres niveaux de pouvoir, sortiront leur plein et entier effet.

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale est tenu de communiquer toute modification à la Convention, visée à l'article 2, adoptée en application de cet article, au Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale endéans les trois mois qui suivent son adoption.

Bruxelles, le

Le Ministre-Président chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites, de la Propreté publique, de la Coopération au Développement et de la Statistique régionale,

Charles PICQUÉ

Le Ministre chargé des Finances, du Budget, de la Fonction publique et des Relations extérieures,

Guy VANHENGEL

komen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, met Protocol I en II, ondertekend te Luxemburg op 5 juni 2001;

3° de notificatie van 25 februari 2011.

Artikel 3

Wijzigingen aan artikel 29 van de Overeenkomst, bedoeld in artikel 2, die de werkingssfeer ervan formeel uitbreiden tot belastingen geheven door andere beleidsniveaus zullen volkomen uitwerking hebben.

De Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is ertoe gehouden, elke wijziging van de Overeenkomst, bedoeld in artikel 2, die met toepassing van dit artikel wordt aangenomen, mee te delen aan het Parlement van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest binnen een termijn van drie maanden na de aanvaarding ervan.

Brussel,

De Minister-Voorzitter belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Openbare Netheid, Ontwikkelingssamenwerking en Gewestelijke Statistiek,

Charles PICQUÉ

De Minister belast met Financiën, Begroting, Openbaar Ambt en Externe Betrekkingen,

Guy VANHENGEL

AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, première chambre, saisi, par le Ministre du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale, chargé des Finances, du Budget, de la Fonction publique et des Relations extérieures, le 16 octobre 2012, d'une demande d'avis, dans un délai de trente jours, sur un avant-projet d'ordonnance « portant assentiment :

- 1° à la Convention entre le Royaume de Belgique et le Royaume des Pays-Bas tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune les Protocoles Ier et II, signés à Luxembourg le 5 juin 2001, modifiés par le Protocole fait à Berlin le 23 juin 2009;
- 2° au Protocole, fait à Berlin le 23 juin 2009, modifiant la Convention entre le Royaume de Belgique et le Royaume des Pays-Bas tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune et les Protocoles Ier et II, signés à Luxembourg le 5 juin 2001;
- 3° à la notification du 25 février 2011 »,

a donné l'avis (n° 52.244/1) suivant :

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique (1) et l'accomplissement des formalités prescrites.

*
* *

PORTÉE DE L'AVANT-PROJET D'ORDONNANCE

2. L'avant-projet d'ordonnance soumis pour avis a pour objet de porter assentiment à la convention préventive de la double imposition avec les Pays-Bas, telle que modifiée (2), à un protocole modifiant la convention préventive de la double imposition avec les Pays-Bas (3) et à « la notification du 25 février 2011 ».

FORMALITÉS PRÉALABLES

3. L'avis du Conseil économique et social de la Région de Bruxelles-Capitale a été demandé le 9 octobre 2012 mais, à la connaissance du Conseil d'État, n'a pas encore été donné.

Dans le cas où le projet à l'examen serait encore modifié à la suite de l'accomplissement de cette formalité préalable, les dispositions modifiées ou nouvelles de l'avant-projet devraient encore être soumises à l'avis de la section de législation.

- (1) S'agissant d'un avant-projet d'ordonnance, on entend par « fondement juridique » la conformité aux normes supérieures.
- (2) Convention « entre le Royaume de Belgique et le Royaume des Pays-Bas tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune », signée à Luxembourg le 5 juin 2001.
- (3) Protocole « modifiant la Convention entre le Royaume de Belgique et le Royaume des Pays-Bas tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune et les protocoles Ier et II, signés à Luxembourg le 5 juin 2001 », fait à Berlin le 23 juin 2009.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, eerste kamer, op 16 oktober 2012 door de Minister van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Financiën, Begroting, Openbaar Ambt en Externe Betrekkingen, verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van ordonnantie « houdende instemming met :

- 1° het Verdrag tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, met Protocol I en II, ondertekend te Luxemburg op 5 juni 2011, gewijzigd door Protocol gedaan te Berlijn op 23 juni 2009;
- 2° het Protocol, gedaan te Berlijn op 23 juni 2009, tot wijziging van het Verdrag tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, met Protocol I en II, ondertekend te Luxemburg op 5 juni 2001;
- 3° de notificatie van 25 februari 2011 »,

heeft het volgende advies (nr. 52.244/1) gegeven :

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond (1), alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*
* *

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN ORDONNANTIE

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van ordonnantie strekt ertoe instemming te verlenen met het dubbelbelastingverdrag met Nederland, zoals gewijzigd (2), met een protocol tot wijziging van het dubbelbelastingverdrag met Nederland (3) en met « de notificatie van 25 februari 2011 ».

VOORAFGAANDE FORMVEREISTEN

3. Het advies van de Economische en Sociale Raad voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest werd op 9 oktober 2012 gevraagd, maar is, voor zover bekend, nog niet gegeven.

Ingeval het voorliggende ontwerp naar aanleiding van het vervullen van dit voorafgaande vormvereiste nog mocht worden gewijzigd, zouden de gewijzigde of nieuwe bepalingen van het voorontwerp alsnog om advies aan de afdeling Wetgeving moeten worden voorgelegd.

- (1) Aangezien het om een voorontwerp van ordonnantie gaat, wordt onder « rechtsgrond » de conformiteit met hogere rechtsnormen verstaan.
- (2) Overeenkomst « tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen », gedaan te Luxemburg op 5 juni 2001.
- (3) Protocol « tot wijziging van het verdrag tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, met protocol I en II ondertekend te Luxemburg op 5 juni 2001 », gedaan te Berlijn op 23 juni 2009.

OBSERVATIONS GÉNÉRALES

4. Le 26 octobre 2010, le groupe de travail traités mixtes, institué par l'accord de coopération du 8 mars 1994 entre l'État fédéral, les Communautés et les Régions « relatif aux modalités de conclusion des traités mixtes », a considéré qu'il s'agit d'un traité mixte (*).

5. Le nouvel article 29, paragraphe 1er, de la convention préventive de la double imposition (article 1er du protocole) dispose :

« Les autorités compétentes des États contractants échangent les renseignements vraisemblablement pertinents pour appliquer les dispositions de la présente Convention ou pour l'application ou la mise en œuvre de la législation interne relative aux impôts de toute nature ou dénomination perçus par ou pour le compte des États contractants, de leurs subdivisions politiques ou de leurs collectivités locales, dans la mesure où l'imposition qu'elle prévoit n'est pas contraire à la Convention. L'échange de renseignements n'est pas restreint par les articles 1er et 2. ».

L'article 1er de la convention définit le champ d'application personnel, à savoir les « personnes qui sont des résidents d'un État contractant ou des deux États contractants », tandis que l'article 2 détermine les impôts auxquels s'applique la convention. Il s'agit des « impôts sur le revenu et sur la fortune perçus pour le compte d'un État contractant, de ses subdivisions politiques ou de ses collectivités locales, quel que soit le système de perception » (paragraphe 1er de l'article). Les impôts actuels auxquels s'applique la convention en Belgique sont l'impôt des personnes physiques, l'impôt des sociétés, l'impôt des personnes morales, l'impôt des non-résidents et la contribution complémentaire de crise, « y compris [dans chaque cas] les précomptes, les centimes additionnels auxdits impôts et précomptes, ainsi que les taxes additionnelles à l'impôt des personnes physiques » (paragraphe 3 de l'article).

Le nouveau régime en matière d'échange de renseignements avec les Pays-Bas est toutefois général et n'est donc pas limité aux personnes visées à l'article 1er de la convention et aux impôts visés à l'article 2 de la convention. En outre, des informations peuvent également être demandées à une autorité compétente « même [si cette autorité] [...] n'en a pas besoin à ses propres fins fiscales » (nouvel article 29, paragraphe 4, de la convention). L'État auquel les informations sont demandées « utilise les pouvoirs dont il dispose pour obtenir les renseignements demandés » (*idem*).

Eu égard à ce qui précède, la question se pose de savoir qui devra donner exécution en Belgique à une demande de renseignements émanant d'une autorité compétente des Pays-Bas.

Il résulte de l'article 3, paragraphe 1er, f, de la convention que, par « autorité compétente » on entend, en Belgique, « le ministre des Finances ou son représentant autorisé ». S'agissant d'un traité mixte, la compétence ne se trouve pas ainsi exclusivement attribuée au ministre des Finances fédéral (ou à son délégué autorisé), mais peut aussi l'être à un ministre des Finances d'une entité fédérée.

Il est par conséquent recommandé de prévoir un mécanisme et un organe de coordination internes propres à la Belgique, afin de permettre aux autorités compétentes des Pays-Bas de savoir à qui il faut adresser une demande de renseignements et à l'État fédéral, aux communautés et aux régions, de déterminer de quelle manière il y a lieu de donner suite à une demande concrète. Le Conseil d'État préconise dès lors de conclure à ce

ALGEMENE OPMERKINGEN

4. De Werkgroep gemengde verdragen, ingesteld bij het samenwerkingsakkoord van 8 maart 1994 tussen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten « over de nadere regelen voor het sluiten van gemengde verdragen », heeft op 26 oktober 2010 geoordeeld dat het om een gemengd verdrag gaat (*).

5. Het nieuwe artikel 29, paragraaf 1, van het dubbelbelastingverdrag (artikel 1 van het protocol) luidt :

« De bevoegde autoriteiten van de verdragsluitende Staten wisselen de inlichtingen uit die naar verwachting relevant zijn voor de uitvoering van de bepalingen van dit Verdrag of voor de toepassing of de tenuitvoerlegging van de nationale wetgeving met betrekking tot belastingen van elke soort en benaming, die worden geheven door of ten behoeve van de verdragsluitende Staten, of van de staatkundige onderdelen of plaatselijke publiekrechtelijke lichamen daarvan, voor zover de heffing van die belastingen niet in strijd is met het Verdrag. De uitwisseling van inlichtingen wordt niet beperkt door de artikelen 1 en 2. ».

Artikel 1 van het verdrag omschrijft het personeel toepassingsgebied, namelijk « personen die inwoner zijn van een of van beide verdragsluitende Staten », terwijl artikel 2 de belastingen bepaalt waarop het verdrag van toepassing is. Het gaat om « belastingen naar het inkomen en naar het vermogen die, ongeacht de wijze van heffing, worden geheven ten behoeve van een verdragsluitende Staat, van de staatkundige onderdelen of plaatselijke publiekrechtelijke lichamen daarvan » (paragraaf 1 van het artikel). De bestaande belastingen waarop het verdrag in België van toepassing is, zijn de personenbelasting, de vennootschapsbelasting, de rechtspersonenbelasting, de belasting van niet-inwoners en de aanvullende crisisbijdrage, telkens « met inbegrip van de voorheffingen, de opcentiemen op die belastingen en voorheffingen, alsmede de aanvullende belastingen op de personenbelasting » (paragraaf 3 van het artikel).

De nieuwe regeling inzake de uitwisseling van inlichtingen met Nederland is evenwel algemeen en is dus niet beperkt tot de personen bedoeld in artikel 1 van het verdrag en tot de belastingen vermeld in artikel 2 van het verdrag. Bovendien kunnen ook inlichtingen worden gevraagd aan een bevoegde autoriteit « zelfs al heeft [die autoriteit] die inlichtingen niet nodig voor zijn eigen belastingdoeleinden » (nieuw artikel 29, paragraaf 4, van het verdrag). De Staat aan wie de inlichtingen zijn gevraagd, « wendt (...) zijn maatregelen inzake het verzamelen van inlichtingen aan om de gevraagde inlichtingen te verkrijgen » (*idem*).

Gelet daarop rijst de vraag wie in België uitvoering zal moeten geven aan een verzoek om inlichtingen uitgaande van een bevoegde autoriteit van Nederland.

Uit artikel 3, paragraaf 1, f, van het verdrag volgt dat in België onder « bevoegde autoriteit » wordt verstaan « de Minister van Financiën of zijn bevoegde vertegenwoordiger ». Aangezien het om een gemengd verdrag gaat, is de bevoegdheid daarmee niet exclusief aan de federale minister van Financiën (of zijn bevoegde vertegenwoordiger) toegewezen, maar kan het ook om een deelstatelijke minister van Financiën gaan.

Daarom verdient het aanbeveling om op het intern-Belgische vlak te voorzien in een coördinatiemechanisme en -orgaan, zodat de bevoegde autoriteiten van Nederland weten tot wie een verzoek om inlichtingen moet worden gericht en de federale Staat, de gemeenschappen en de gewesten onderling kunnen uitmaken op welke wijze gevolg wordt gegeven aan een concreet verzoek. De Raad van State beveelt dan ook aan daarover een

(4) Des courriers du 20 janvier 2011 confirment que la Conférence interministérielle Politique étrangère (CIPE) a approuvé le rapport du groupe de travail traités mixtes dans le cadre d'une procédure écrite.

(4) De Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid (ICBB) stemde via de schriftelijke procedure in met het verslag van de Werkgroep gemengde verdragen, wat bij brieven van 20 januari 2011 is bevestigd.

sujet un accord de coopération au sens de l'article 92bis de la loi spéciale du 8 août 1980 « de réformes institutionnelles » (5).

6. La question se pose de savoir si en cas de refus de collaborer à des investigations, le nouveau dispositif en matière d'échange de renseignements peut conduire à une répression administrative ou pénale et à une exécution forcée.

Il appartient à l'auteur du projet de se prononcer sur cette question et, compte tenu de ses intentions, de compléter éventuellement l'ordonnance d'assentiment par des dispositions normatives en ce sens.

EXAMEN DU TEXTE

Article 3

7. L'article 3 du projet dispose que les modifications à l'article 29 de la convention préventive de la double imposition, qui étendent formellement son champ d'application aux impôts perçus par « d'autres niveaux de pouvoir » – du reste sans spécifier les niveaux de pouvoir dont il peut s'agir –, sortiront leur plein et entier effet. Toutefois, le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale est tenu de communiquer toute modification en ce sens au Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale dans les trois mois qui suivent son adoption.

Invité à fournir des précisions à ce sujet, le délégué a déclaré ce qui suit :

« In bepaalde verdragen wordt het toepassingsgebied van de erin vervatte informatieverplichtingen beperkt tot de belastingen voor of geïnd door de verdragsluitende staten. Er wordt geen melding gemaakt van de belastingen van de politieke onderverdelingen van deze staten.

In het kader van het overleg tussen de Gemeenschappen, de Gewesten en de federale overheid werd beslist om te proberen om (op termijn) het toepassingsgebied van deze informatieverplichting via protocol expliciet uit te breiden tot de belastingen van de politieke onderverdelingen van de verdragsluitende staten.

Deze eventueel af te sluiten protocollen zouden normaal opnieuw ter goedkeuring moeten worden voorgelegd aan het federale parlement en de deelstaatparlementen.

Teneinde de last van een dergelijke ronde van nieuwe parlementaire goedkeuringen te voorkomen, wordt in de thans voorliggende ordonnances een artikel ingeschreven dat erin bestaat dat het Brussels Hoofdstedelijk Parlement nu reeds zijn goedkeuring hecht aan de, overeenkomstig vorige alinea tot stand gekomen, eventuele toekomstige protocollen.

Wanneer de protocollen ter uitbreiding van het toepassingsgebied van de informatieverplichting zouden worden ondertekend, zou dan voor de ratificatie ervan geen passage langs het Brussels Hoofdstedelijk Parlement meer nodig zijn. ».

(5) Comparer avec l'article 1^{er}bis de la loi spéciale du 16 janvier 1989 « relative au financement des Communautés et des Régions », et avec l'accord de coopération du 7 décembre 2001 « entre l'État fédéral et les Régions relatif à l'échange d'informations dans le cadre de l'exercice de leurs compétences fiscales et aux procédures de concertation concernant l'applicabilité technique des modifications aux impôts régionaux projetées par les Régions et l'applicabilité technique de l'instauration par les Régions de réductions ou d'augmentations générales de l'impôt des personnes physiques dû ».

samenwerkingsakkoord in de zin van artikel 92bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 « tot hervorming der instellingen » te sluiten (5).

6. De vraag rijst of de nieuwe regeling inzake het uitwisselen van inlichtingen tot administratiefrechtelijke of strafrechtelijke betuiging en tot dwanguitvoering kan leiden wanneer geweigerd wordt mede te werken aan onderzoeksverrichtingen.

Het staat aan de auteur van het ontwerp om zich over deze vraag uit te spreken en om, in functie van zijn bedoelingen, eventueel de instemingsordonnantie aan te vullen met normatieve bepalingen in die zin.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 3

7. Artikel 3 van het ontwerp bepaalt dat de wijzigingen aan artikel 29 van het dubbelbelastingverdrag, die de werkingssfeer ervan formeel uitbreiden tot belastingen geheven door « andere beleidsniveaus » – overigens zonder te specificeren om welke beleidsniveaus het kan gaan –, volkomen uitwerking zullen hebben. Wel wordt de Regering van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest de verplichting opgelegd om elke wijziging in die zin mede te delen aan het Brussels Hoofdstedelijk Parlement binnen een termijn van drie maanden na de aanvaarding ervan.

Daarover om toelichting verzocht, heeft de gemachtigde het volgende verklaard :

« In bepaalde verdragen wordt het toepassingsgebied van de erin vervatte informatieverplichtingen beperkt tot de belastingen voor of geïnd door de verdragsluitende staten. Er wordt geen melding gemaakt van de belastingen van de politieke onderverdelingen van deze staten.

In het kader van het overleg tussen de Gemeenschappen, de Gewesten en de federale overheid werd beslist om te proberen om (op termijn) het toepassingsgebied van deze informatieverplichting via protocol expliciet uit te breiden tot de belastingen van de politieke onderverdelingen van de verdragsluitende staten.

Deze eventueel af te sluiten protocollen zouden normaal opnieuw ter goedkeuring moeten worden voorgelegd aan het federale parlement en de deelstaatparlementen.

Teneinde de last van een dergelijke ronde van nieuwe parlementaire goedkeuringen te voorkomen, wordt in de thans voorliggende ordonnances een artikel ingeschreven dat erin bestaat dat het Brussels Hoofdstedelijk Parlement nu reeds zijn goedkeuring hecht aan de, overeenkomstig vorige alinea tot stand gekomen, eventuele toekomstige protocollen.

Wanneer de protocollen ter uitbreiding van het toepassingsgebied van de informatieverplichting zouden worden ondertekend, zou dan voor de ratificatie ervan geen passage langs het Brussels Hoofdstedelijk Parlement meer nodig zijn. ».

(5) Vergelijk met artikel 1bis van de bijzondere wet van 16 januari 1989 « betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten », en het samenwerkingsakkoord van 7 december 2001 « tussen de Federale Staat en de Gewesten betreffende de uitwisseling van informatie in het kader van de uitoefening van hun fiscale bevoegdheden en betreffende de overlegprocedures inzake technische uitvoerbaarheid van door de Gewesten voorgenomen wijzigingen aan de gewestelijke belastingen en inzake de technische uitvoerbaarheid van de invoering door de Gewesten van algemene belastingverminderingen of -vermeerderingen van de verschuldigde personenbelasting ».

Eu égard aux considérations qui précèdent, l'intention est que le Parlement donne déjà son assentiment aux modifications futures à l'article 29 de la convention préventive de la double imposition, qui étendent formellement son champ d'application aux impôts perçus par « d'autres niveaux de pouvoir ».

Si une convention prévoit une procédure particulière visant à apporter des modifications à une convention en dehors de l'intervention de l'organe parlementaire (par exemple une procédure permettant au gouvernement de marquer tacitement son accord sur des modifications à la convention proposées par d'autres parties à la convention), le parlement concerné doit également donner son assentiment à ces modifications futures de la convention ⁽⁶⁾. S'il n'est pas exclu que cet assentiment soit donné anticipativement ⁽⁷⁾, un tel assentiment préalable ne peut être admis pour être compatible avec l'article 167, § 3, de la Constitution que pour autant que le parlement concerné connaisse les limites dans lesquelles il est donné ⁽⁸⁾.

En l'occurrence, la convention préventive de la double imposition, telle qu'elle est modifiée, ne comporte toutefois pas de procédure pour modifier l'article 29, ce qui méconnaîtrait la prérogative du Parlement de porter assentiment à ces modifications s'il ne donne pas son assentiment préalable à ces modifications futures.

Par conséquent, non seulement il n'est pas indiqué d'insérer pareille disposition dans le projet, mais ce serait en outre contraire à l'article 167, § 3, de la Constitution. Il convient dès lors d'omettre l'article 3 du projet.

La chambre était composée de

Messieurs M. VAN DAMME,	président de chambre,
J. BAERT, W. VAN VAERENBERGH,	conseillers d'État,
L. DENYS,	assesseur de la section de législation,
W. GEURTS,	greffier.

Le rapport a été rédigé par Mme A. SOMERS, auditeur.

<i>Le Greffier,</i>	<i>Le Président,</i>
W. GEURTS	M. VAN DAMME

Gelet op het voorgaande is het de bedoeling het Parlement reeds te laten instemmen met toekomstige wijzigingen aan artikel 29 van het dubbelbelastingverdrag, die de werkingssfeer ervan formeel uitbreiden tot belastingen geheven door « andere beleidsniveaus ».

Als een verdrag in een bijzondere procedure voorziet om, zonder tussenkomst van het parlementair orgaan, wijzigingen in het verdrag aan te brengen (bijvoorbeeld een procedure die de regering toelaat om stilzwijgend haar akkoord te verlenen met door andere verdragspartijen voorgestelde wijzigingen aan het verdrag), dient het betrokken parlement ook met die toekomstige wijzigingen van het verdrag in te stemmen ⁽⁶⁾. Weliswaar is het niet uitgesloten dat deze instemming vooraf wordt gegeven ⁽⁷⁾, maar zulk een voorafgaande instemming is, om in overeenstemming te zijn met artikel 167, § 3, van de Grondwet, slechts aanvaardbaar voor zover het betrokken parlement weet binnen welke grenzen ze wordt verleend ⁽⁸⁾.

In dit geval bevat het dubbelbelastingverdrag, zoals het is gewijzigd, echter geen procedure om artikel 29 te wijzigen waardoor het prerogatief van het Parlement om met die wijzigingen in te stemmen, zou worden miskend indien het Parlement niet vooraf instemt met die toekomstige wijzigingen.

Niet alleen past het dan ook niet om een dergelijke bepaling op te nemen in het ontwerp, het zou ook in strijd zijn met artikel 167, § 3, van de Grondwet. Artikel 3 dient derhalve uit het ontwerp te worden weggelaten.

De kamer was samengesteld uit

De Heren M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
J. BAERT, W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
L. DENYS,	assessor van de afdeling Wetgeving,
W. GEURTS,	griffier.

Het verslag werd opgesteld door mevrouw A. SOMERS, auditeur.

<i>De Griffier,</i>	<i>De Voorzitter,</i>
W. GEURTS	M. VAN DAMME

(6) J. Velaers, De Grondwet en de Raad van State, afdeling Wetgeving, Anvers, Maklu, 1999, 549-550.

(7) Cass., 19 mars 1981, *Arr. Cass.*, 1980-1981, 808 en *JT*, 1982, 565, note de J. Verhoeven; Cass., 2 mai 2002, Pas. 2002, I, 1048.

(8) Voir, entre autres, CE, avis 26.355/9 du 2 juillet 1997 sur l'avant-projet de loi devenu la loi du 11 mars 1999 « portant assentiment au mémorandum d'accord entre le Royaume de Belgique et la République d'Afrique du Sud, concernant la coopération au développement, signé à Bruxelles le 16 mars 1995 » (*Doc. parl.*, Sénat, 1998-1999, n° 1-1168/1, (13), (14)), et d'autres avis cités par J. Masquelin, *Le droit des traités dans l'ordre juridique et dans la pratique diplomatique belges*, Bruxelles, Bruylant, 1980, 214-215 et 276-277 et par J. Velaers, *op. cit.*, 550-551. Voir également J. Verhoeven, note sous Cass., 19 mars 1981, *JT*, 1982, 566.

(6) J. Velaers, De Grondwet en de Raad van State, afdeling Wetgeving, Antwerpen, Maklu, 1999, 549-550.

(7) Cass. 19 maart 1981, *Arr. Cass.* 1980-1981, 808 en *JT* 1982, 565, met noot J. Verhoeven; Cass. 2 mei 2002, Pas. 2002, I, 1048.

(8) Zie onder meer Adv.RvS 26.355/9 van 2 juli 1997 over het voorontwerp dat geleid heeft tot de wet van 11 maart 1999 « houdende instemming met het Memorandum van Overeenkomst over de ontwikkelings samenwerking tussen het Koninkrijk België en de Republiek Zuid-Afrika, ondertekend te Brussel op 16 maart 1995 » (*Parl.St.* Senaat, 1998-1999, nr. 1-1168/1, (13), (14)), en andere adviezen vermeld door J. Masquelin, *Le droit des traités dans l'ordre juridique et dans la pratique diplomatique belges*, Brussel, Bruylant, 1980, 214-215 en 276-277 en door J. Velaers, *o.c.*, 550-551. Raadpl. ook J. Verhoeven, noot bij Cass. 19 maart 1981, *JT* 1982, 566.

PROJET D'ORDONNANCE**portant assentiment :**

1° à la Convention entre le Royaume de Belgique et le Royaume des Pays-Bas tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune et les Protocoles Ier et II, signés à Luxembourg le 5 juin 2001, modifiés par le Protocole fait à Berlin le 23 juin 2009;

2° au Protocole, fait à Berlin le 23 juin 2009, modifiant la Convention entre le Royaume de Belgique et le Royaume des Pays-Bas tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune et les Protocoles Ier et II, signés à Luxembourg le 5 juin 2001;

3° à la notification du 25 février 2011

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Sur la proposition du Ministre des Relations extérieures,

Après délibération,

ARRETE :

Le Ministre des Finances, du Budget, de la Fonction publique et des Relations extérieures est chargé de présenter au Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale, le projet d'ordonnance dont la teneur suit :

Article 1er

La présente ordonnance règle une matière visée à l'article 39 de la Constitution.

Article 2

Sortiront leur plein et entier effet :

ONTWERP VAN ORDONNANTIE**houdende instemming met :**

1° het Verdrag tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, met de Protocollen I en II, ondertekend te Luxemburg op 5 juni 2001, gewijzigd door het Protocol gedaan te Berlijn op 23 juni 2009;

2° het Protocol, gedaan te Berlijn op 23 juni 2009, tot wijziging van het Verdrag tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, met de Protocollen I en II, ondertekend te Luxemburg op 5 juni 2001;

3° de notificatie van 25 februari 2011

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Op voorstel van de Minister van Externe Betrekkingen,

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Minister van Financiën, Begroting, Openbaar Ambt en Externe Betrekkingen is ermee belast bij het Brussels Hoofdstedelijk Parlement het ontwerp van ordonnantie in te dienen waarvan de tekst hierna volgt :

Artikel 1

Deze ordonnantie regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

Artikel 2

Zullen volkomen gevolg hebben :

1° la Convention entre le Royaume de Belgique et le Royaume des Pays-Bas tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune et les Protocoles Ier et II, signés à Luxembourg le 5 juin 2001, modifiés par le Protocole fait à Berlin le 23 juin 2009;

2° au Protocole, fait à Berlin le 23 juin 2009, modifiant la Convention entre le Royaume de Belgique et le Royaume des Pays-Bas tendant à éviter la double imposition et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune et les Protocoles Ier et II, signés à Luxembourg le 5 juin 2001;

3° à la notification du 25 février 2011 (*).

Bruxelles, le 11 octobre 2012

Le Ministre-Président chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites, de la Propreté publique, de la Coopération au Développement et de la Statistique régionale,

Charles PICQUÉ

Le Ministre chargé des Finances, du Budget, de la Fonction publique et des Relations extérieures,

Guy VANHENGEL

1° het Verdrag tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, met de Protocollen I en II, ondertekend te Luxemburg op 5 juni 2001, gewijzigd door het Protocol gedaan te Berlijn op 23 juni 2009;

2° het Protocol, gedaan te Berlijn op 23 juni 2009, tot wijziging van het Verdrag tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, met de Protocollen I en II, ondertekend te Luxemburg op 5 juni 2001;

3° de notificatie van 25 februari 2011 (*).

Brussel, 11 oktober 2012

De Minister-Voorzitter belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Openbare Netheid, Ontwikkelingssamenwerking en Gewestelijke Statistiek,

Charles PICQUÉ

De Minister belast met Financiën, Begroting, Openbaar Ambt en Externe Betrekkingen,

Guy VANHENGEL

(*) Le texte intégral de la Convention, du Protocole et de la notification peuvent être consultés au greffe du Parlement.

(*) De volledige tekst van het Verdrag, het Protocol en de notificatie kunnen op de griffie van het Parlement geraadpleegd worden.

